

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBEIY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona.
Egyes szám ára . . . . . 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora . . . . . 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetés és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Több világosságot az újévben.

Egy kissé furesán hangzik e kijelentésbe foglalt kívánság: *Több világosságot az újévben!*

Ugy tünik ez fel az olvasó előtt, mint ha azt hinnők, hogy mi itt örökös szürke homályban élünk. Pedig dehogy!

Mint hogy a mi szemünkben, a mivel mindenütt fűrkészünk nincsen hályog, épen azért mindent meglátunk.

Isten kegyelméből beléptünk az új évbe, a mi a mulatságok an gazdag farsanggal jól kezdődik. Emberi, honpolgári és társadalmi kötelességünk azonban e mellett minden téren a művelt haladás szolgálatába állva, a közügyet és a közérdeket szolgálni, azt előmozdítani, de csak oly feltételek és tényezők mellett s oly eszközökkel és uton, hogy a magánérdek sem szenvedjen.

Ez irányban nem szándékunk messze kitérni, csakis városunk határain belül ohajtunk megmaradni.

Ha visszapillantunk két-három évre városunk történetébe, azt tapasztaljuk: hogy igen rövid idő alatt rohamosan nagyot haladtunk.

Városunk polgármestere széles körű

ismereteinek és agilitásának tulajdonítjuk, hogy számos közhasznú intézmény létesült és van létesülőben városunkban.

Nem célunk azokat mind felsorolni, csak a legfontosabbakra térünk rá: hihetetlen rövid idő alatt létesült a vízvezeték tervezése s jóformán az már be is van fejezve. Ezt követte a csatornázás, mely, mint mondják, kedvező időjárás mellett, most egy évre készen lesz. Megkezdték a szuhavölgyi vasut kiépítését, mely vonal Poltáron át össze fog bennünket kötni Nógráddal és a Budapest—rutkai fővonallal. Ezt fogja követni a város aszfaltrozása, a kocsijáró kikövezése, az Erzsébet tér parkirozása, kaszárnyaépítés, állandó színház s még több koresma- és kávéháznyitás, a második gőztüzdő a városkertben örök bérlet útján stb. s végül a legesattanósabb: a pótdadó elmaradhatatlan felemelése.

E végponton azután sok ember fog a hajába kapni — és sokan fogják kiabálni: Ereszd el a hajamat!

No de azért ne ijedjünk meg! Ma mindent munkával és pénzzel lehet teremteni. Mi még ennél is előnyösebb helyzetben vagyunk, mert nálunk nagyobb a törekvés és munkakedv, mint a vállalko-

zás és munkaerő; mert a mi munkára termelt anyagunk Amerikában keresi a kenyerét, az ide haza maradt alkoholtól duzzadó gyászvitézek pedig e bőséges keresetet nyújtó forrásoknál nem egyébre, mint a tedd ide, tedd oda kevés eredménnyel járó munkára alkalmazhatók. Pénztünket tehát elviszik, a messze idegenből ide jövő józan életű magyar testvéreink: a kubikusok.

Hát az anyagi erővel hogy vagyunk? Azt mondják, hogy ma még jól, de hogy hogyan leszünk a jövőben, azt ma még senki sem tudja. — Áll azonban az a magyar közmondás: „hogy még ugy soha sem volt, hogy ne lett volna valahogyan.”

Fogadjuk el tehát ez elvet most mi is. Egy pár év alatt is nagyot fordul a világ kereke, melyből ha egy küllő ki is esik, ügyes financiér ujat illeszt abba.

Nálunk ma — minden gúny nélkül — elmondhatjuk, hogy ügyesen tudnak financiérozni. Legyen például a városi ingatlanok értékesítése, továbbá a konzervgyárral kapcsolatban volt villamos műveknek a város által történt megvétele.

Ez utóbbi eset igazolja azt, hogyan

TÁRCZA.

Őszi virágok.

Irta: VARIUS.

(Néhai ifj. Czibur Imre irodalmi hagyatékából közli: Czibur Atilla.)

Zaj van körülöttem, zsong, zsiabong vidáman
Napról-napra élve a világ.
Ki venné azt észre, hogy itt-ott hiány van,
Vagy, hogy lába néha sirra hág?
Az öröm pilléje ide s tova rebdes
Amott a sötét bú tábora tanyázik.
— Ha én is meghaltam, még nyomom se látszik,
El nem siratsz, tudom, te kegyetlen kedves!
— Temető kertjében,
Alsom hosszan, mélyen,
És a sir oly csendes, olyan nagyon csendes!

Három lányi mélyre könnyed nem szivárog,
Hogy felköltson ott lenn engemet; —
Föl az égre nem hat zokogó sirámod
Hogy leimádkozza lelkemet!
Fekete hant alatt föl nem kelthet semmi,
Szerelemnek szava, fájó epedésed!
— Porladó szívembe akkor már bevészt
A koporsó férgé... s én nem hallok, látok.
Nem szólal beszédem,
Hogy majd számon kérjem,
Melyet megöltél, a rövid boldogságot!

Hogyha eltemettek, ne tegyetek engem
A többi halottal egy sorba!
Temető árkában jobb lesz majd pihennem
Virágzó orgona bokorba!
Tűzzetek egy fejtát a sirom végére
És reá elárvult lantom aggassátok!
Ha a halottaknak lesz feltámadások,
A sirból kilépve hadd nyulhassak érte,
Hadd kapjak hurjába
S hadd zendüljön fájva
Bánatos szívemnek panasza, beszéde!

Ha majd feltámadok, lantomat keresem,
Hogy elmondjam véle álmodat...
Akiket szerettem, mind az égben leszen
S engem, ha fölérek, dal fogad...
A nagy Isten előtt a húrokba kapok
S én is elzengem majd a halottak dalát
S hogy szívem csak mindég szenvedésre talált
S életem sohasem látott boldog napot...
S amint szavam elhal
Elenyészve halkal,
Leveszi lelkemről az Úr a bánatot...

Egy szódba kerülne és ki még sem mondod
Azt az édes szócskát: „Szeretlek!”
Régóta vagyok már imádó bolondod,
Imádója orczád, szemednek.
Ajkad most is zárva és te hallgatsz mélyen
Pedig egy szavaddal üdvözlötté tennél...
Úgy is ott dül már a romlás a szívemnél,
Rövid idő alatt megöli egészen...

— S én majd ottan alszom,
Hol nincs hajnal, alkony:
Csendes temetőben, hideg sirfenéken...

Rövid lesz az életem, szívem nagyon beteg,
Hamar lezárul már tört szemem.
— Csókért, ölelésért hiába epedek.
Nem lesz benne részem sohasem.
Pedig ölelhetnél, csókolhatnál engem,
Boldog vón' legalább alkonya életemnek...
Jön az éj... meghalok... aztán eltemetnek,
Te meg elfeledsz majd, ki kérve esengtem:
„Egyetlen csókot csak!”
Csendesek a holtak...
Ki tudja, tán én is hattyudalom zengem!

Néma éjszakákon a jövőn merengek...
Kifesti szépen a képzelet,
De ott áll a halál, követel s nem enged,
Követeli durván életemet.
Odaadom, odaadom csak a boldogságnak
Egyetlen egy csepjét izlelhessem még meg!...
— Ittam poharát a búnak, szenvedésnek,
Hadd feledjem azt el!... Sötét elmúlásnak
Rám borulhat szárnya,
Ha karod kitarva
S ajkaid szerelmes, édes csókra vártak.

Ha szemem lezárult örökös álomra,
S ajkam hallgatni fog, szívem föl nem dobban
Reáborulsz-e majd a bús koporsómra,
Felzokogsz-e akkor gyászos fájdalomban?

lehetett egy pár ember veszendőnek tartott pénzét ügyesen, minden ellentállás nélkül megmenteni. — Ezt azonban helyeselnünk kell, mert egy város csak akkor lehet egészséges alapokon nyugvó állami kiegészítő szerv, ha annak polgárai is vagyoni erejükben erősödnek és a köz oda nyújtja az egyeseknek az erőforrásokat. Ez egészen okos logika!

Megtörtént!

Fátyolt tehát a multra. De ha már a természetes fejlődés szerint a város szívében fog örök időre a városi villamos művek két óriási gépe kattogni és petroleum-bűzzel elárasztani a fél várost: akkor — bocsánat — annak ellenértékében nekünk is szabad legyen attól a várostól valamit követelni, mert a mű most már nem egyesek, de a város tulajdona.

Szabad legyen nekünk is azt kérni, hogy olcsóbb és jobb világot adjanak. Mig a mű egyesek tulajdona volt, azok úgy szabhatták meg a világosság árát, a hogy akarták, most azonban már egészen másképp áll a dolog. Kevesebb polgári haszon és teljes megelégedés az egész vonalon, ez legyen a princípium. Mert ma nem így van — és ezen körülménynél fogva ez év elején már helyt kellett állnunk a sok panasznak.

Ennek indoklására ide iktatunk egy lényegtelennek látszó, de nagyon is lényeges statisztikát. A múlt év utolsó hónapjában egy havi használatért a villanyhasználati díjakat vendéglőseink és kávé-saink a következő sorrendben és összegben fizették és pedig: a Hungária szálloda 696 K 55 fill., a Tompa szálloda 143 K 60 fill., a Gömör szálloda 110 K, a Vadász szálloda 102 K 54 fill., Otthon kávéház 71 K 16 fill., városkerti helyiség, a mit a téli idény alatt nem tudunk minek nevezni 46 K 94 fill. A ki már most látogatja e helyeket s tudja, hogy egyik másik helyen hány helyiségben s éjnek idején meddig világítanak, annak könnyű megtalálni az összehasonlítás folytán, vajjon igazságos-e ezen használati díj megosztás és arány? Azt jól tud-

juk, hogy azok az urak, kik a mű élén állanak, nem keresik fel e helyeket, tehát ők e számításban tiszta lelkiismerettel megnyugodhatnak. Nem így azonban az érdekeltek.

Kérdés intéztetett tehát illetékes helyen ezirányban s az lett az egyszerű válasz: hogy nem jó a fogyasztást mutató óra. Hát ez is logika, de ezt megnyugvással fogadnunk nem lehet.

Az órát is maguk a villanyhasználók drága pénzen fizetik, akkor tehát megkövetelhetik, hogy saját bőrük árán ne károsodjanak.

Még nem állunk meg. Három magánember, illetve család használati díj összegét tüntetjük még itt fel a nevek mellőzésével. Egy ur a múlt hóban egy lángért naponta 4 órai használat után fizetett 6 koronát, egy másik ugyan erre az időre 2 lángért 25 korona 66 fillért, egy család pedig 3 szoba világításért 18 korona 60 fillért. Azt pedig csak úgy megemlítjük, hogy egy család négy nyári hónap alatt egyszer sem gyújtotta fel a villanyt és az óra rendszeren fogyasztást mutatott. Eddig a torony óránk volt bolond, most már akadt collegája a villamos órákban.

Azt sem hagyhatjuk szó nélkül, hogy a városkerti villanyt az ottani bérlővel fizettetik, a mi havonta cirka 10 korona. Tudomásunk szerint a városkerti közhely s így annak közvilágítás dukál, mert ez alapon a csutorásba vezető ut világítását is reá lehetne valaki nyakára sózni.

Még azt sem szabad mellőznünk, hogy mikor a művezető uri lakást, fűtést, világítást és 200 korona fizetést élvez havonta; akkor az ótó-gyújtó, szerelő, kinek sem éjjele, sem nappala, csak 100 korona havi fizetésben és semmi másban nem részesül, s e mellett végzi az inkassót is. No de hát már nagyon is reá tértünk a villamosra, pedig általánosságban óhajtottunk a multra visszapillantani és a jövőre egy látképet rajzolni. Legaktualisabb volt azonban a villam, azért szaladt meg tollunk egy kicsit.

Ha majd kiterítve, ravatalon fekszem,
Oda jöss-e hozzám, költesz-e majd engem?

Halovány orcámra, lezárult szememre,
Hideg homlokomra, hintesz-e majd csókot?
Ráhajlasz-e lánykám, kiégett szívemre,
Melynek minden hangja szerelemről szólott?
Belém leheléd-e életed melegét,
Hogy megtörd a halál kegyetlen erejét...

Te nem fogsz eljönni halottas ágyamhoz
Nem omlasz te egykor az én koporsómra!
Karod hő ölelést, ajkad csókot nem hoz,
Nem jössz el énhozzám végső búcsúzóra!
— Mint egy gonosz álmod, feleded emlékem,
Bár éltem derűje, üdvöm voltál nekem...

Feledj el, feledj el, hisz nem is szeretted,
Soh'sem szeretted, csak hitegetted engem!
— És én, képedet ott hordom szívemnél:
Odalenn, a sirban, jobb lesz ugy pihennem
Képed velem marad, bár sir lesz hajlokod,
S ha álmodni fogok, terólad álmodom!

***

Ha már égbe röppent végső sóhajtásom
S én szótlannul fekszem a halottas ágyon,
Kik körültem lesztek, nyuljatok keblemben...
Ott lettek egy képet: szőke lány van rajta...
Úgy csillog a szeme, úgy nevet az arca!...

Vegyétek ki onnan s kik mellettem állnak,
Mutassátok azt meg minden szőke lánynak!
... És ha nem lesz senki, aki megismerje,
Tegyétek majd vissza oda, a szívemre
És zárjátok hamar rám a bús koporsót!

De ha lesz ott egy lány, aki megisméri,
Adjátok a képet, adjátok át neki!
És ha elfogadja, de vigan, nevetve,
És oda se pillant kihült tetememre,
Vigyetek ki engem csendes temetőbe.

Ha pedig elvonná azt a kicsi képet
S szeme könnybe lábadt, orcája fehér lett,
És ha hozzám rohan sikoltva, zokogva,
És ráborul búsan az én koporsómra;
Ne vigyetek engem hideg temetőbe,
Sötét sirfenékre, örök pihenőre...

Vegyétek le akkor koporsóm födelét,
Hadd lássa halva azt, ki neki, érte élt.

És ha az arezomra csókja, könnye hullna,
Ebresszetek engem, költsetek fel újra!

Gibraltártól Triesztig.

Irta: VÉRTESI KÁROLY.

A közép-tenger gibraltári bejárata után csakhamar széthuzódnak a partok, elvesztjük azokat, ég és víz, semmi más, olykor vándormadár csoportok vonulnak el fölöttünk. Merengő utasok körülöttünk. Szántjuk a tengert, Sardinia-sziget alatt járunk, jól látjuk a szikla partot, semmi más. Vadvirágos völgyet itt ne keressünk, ezüstszínű patak-vizet sem. Mintha kiveszett volna minden élet.

Ismét delfinek vetődnek fel nagyobb számmal. Gibraltártól öt nap múltán a szigeteken

Sok sötét pont van még itt, a mit meg kell világítani. Azért mondjuk tehát: hogy több világosságot a jövőben és elő kell még venni azokat a mécseket is, kiket már véka alá rejtettek.

Az ujságírók ünnepe.

A felvidéki magyar írók és ujságírók ünnepies gyűlést tartanak ma Iglón, ezen a napon alakítják meg a felvidéki magyar írók és ujságírók szövetségét. Sok bércezes vármegye írója és ujságírója ad itt egymásnak találkozót, hogy ország-világ előtt ünnepies kifejezését mutassa be együttérzésének.

Az együttműködés és egyetértés főfő gerinczél a magyarságot jelölik meg és ez olyan értelemben, hogy a magyarságé legyen mindenütt a vezető szerep ebben a hazában, mindenesetre a legdicséretesebb és legáltalánosabban elfogadható összeköthető kapesot szolgáltatja az írók és ujságírók tollforgató népessége között. A magyarságot terjeszteni, annak szellemi, erkölcsi és vagyoni fajsúlyát minden tisztességes eszközzel erősíteni dicséretére válik elsősorban a toll bármelyik munkásának.

A program pontja között szerepel a sajtószabadság biztosítása is. Ezt a pontot is mindenki aláírhatja, mert a sajtószabadság a nemzeteknek szabad szellemi lélekzetvétele és haladásuknak fontos eszköze volt a múltban és az lesz a jövőben is. A sajtónak napról napra új rendekbe sorakozó apró ölmekatonái nagy változásokat okoztak már a világon és lesz idő, mikor nem a szuronyok és ágyúk sokasága fogja a világ sorsát eldönteni, hanem ezek a szerteguruló és újra sorakozó apró betűk. Akkor lesz ez, mikor majd minden népréteg legtöbbet fog adni a szellemi javakra.

A sajtónak ebből a nagyfontosságából következik az ő nemes hivatása is. Ha a sajtó munkása olyan szellemi hatalmat érez a tolla hegyén: akkor nem szabad neki hatalmával visszaélni, hanem csakis a közérdek, a közjó ügyében használja fegyverét és maga a tisztességes sajtó utasítsa vissza azokat, akik nemtelen fegyverekkel a közjó helyett egyéni érdekeket tolnak előtérbe, akik illetéktelenül beavatkoznak mások magánügyeibe, szóval a kik szenzációhajhászás kedvéért az erkölcsi jó helyett az erkölcsi szennyet hordják a közönség elé.

A programnak ez a három pontja mindenkit érdeklő közügy, amely mindenki érdeklődésére méltán számot tarthat.

Ezért azután nemesak írók és ujságírók lesznek ott az iglói gyűlésen és a következő kirándulásokon, hanem elmennek a közélet hi-

formás és idomtalanul felütődő sziklatejékekkel találkozván, egy szép napkeletkor Nápoly szigetvilágához érünk s jókor délelőtt, hajónk kűszködő gőzlehelése közben a nápolyi kikötőbe térrünk.

Hajónkból sok olasz ember szállt ki, a helyzet megegyesződött. Bizony sokat kalatoltak s egynémelyikben nagy volt a pulykaméreg, el-elöntötte arcukat a vörösség. Egy vén petrentz, fogatlan gereblye, mint nálunk régen a vénaszszonyt hívták, sokat okvetetlenkedett köztük, szerette a társaságot.

Voltak köztük énekes talentumok, különféle, ifjui frissességű jó hang kerütközött. Egykedvűek nem maradhatunk irántuk. Sajnálom, hogy nem hallom estende a gyönyörűen csengő, majd édes lágy hangba olvadó dalukat, az andalító Santa Lucziát s nem látom a bella Mariettát. A fekete szempár most Annacaprín tündöklök, ott zengi a leánydalt. A kikötőben 116 gőzöst, vitorlást és bárkát számlálók.

A kapitány engedélyt ad, hogy kiszállhassak, maradhassak három óra hosszágig. Vágyódó szívvel lépünk partra, ahol testileg, lelkileg egészséges turisták áldogáltak, szemlélték. Denk és Broddal kocsit vettünk s betutottuk Nápoly nagyobb utcáit, le-föl kocsikáztunk a Via Román, a Burbon-muzeumba is eljutottunk rövid időre. A pompejii régiségek között ismét láttam a kővé száradt kenyeret, a papyrus tekerceket s a többi 18 százados remeket. A piacon is megfordultunk. Egy hajkoronás öreg szerzetes, ki a barátirtásból maradt meg, vásárolt be a zöldség-

vatott vezérferfiak: képviselők, főispánok, miniszterek is, hogy a szellem munkásainak összejövetelét ünnepesebbé tegyék és bizonyosságot tegyenek arról, hogy megbecsülik az írói tollat. Megjelenik az újságírói központ vezetősége is Budapestről Rákosi Jenővel az élén.

A program pontjai között határozatlanul szerepel az újságírók saját ügyeinek megbeszélése is. Miután itt még csak alakulásról, kezdő szövetkezésről van szó: a programnak ez a fő-fő pontja később fejlődik ki.

Kivánjuk, hogy ha majd tulesünk a zajos és ünnepies megalakulás stádiumain: akkor is eszünkben tartuk a szövetkezés főcélját és programpontjait és azokért sikerrel dolgozzunk minden időben.

Vélemény szabadság.

Régen tud vagyunk már Plato definícióján, a ki az embert kétlábu tollatlan állatnak minősítette, mert a kézzel-fogható czáfolatot Plato ellenfele dobta be a nagy filozóf szobájába egy megkopasztott, tehát tollatlan kakas személyében e szavakkal: „ime itt van Plato embere“.

A mi századunk nem hiába az észnek, a fölvilágosodásnak korszaka, de az ember értékét szellemi képességei és tulajdonságai szerint mérlegeli, a milyen nemesak az ész, értelem, hanem a szív jósága, nemessége, finomsága, a kedély mélysége, a szellem ereje és mindaz, a mi az embert embertársa szemében kedvessé és a közös érdekekre hasznossá, jóvá teheti. Igaz, hogy ezt ki is lehet játszani és betanult nagymondásokkal ideig-óráig lehet a tudományos ember szerepében brillirozni, vagy lehet másoktól eltanult kifejezésekkel a költőt negéyezni Arany János: „Poétai receptje“ szerint a melylyel a sallangos költőket gunyolta:

„Gyöngy, harmat, lilium, szegfű, sugár, villám, Hajnal, korom, hattyu, rózsza, szellő, hullám, Délibáb, menny, pokol, ha mind egybevésszed: Recepte és megvan a magyar költészet!“

E szerint a recept szerint gyártottak sokan verseket és hasonló receptre lehet valaki nagy szónok vagy tudós mindaddig, míg az oroszlanbőr alól ki-

nemükből napi szükségletet, alkudozott a kofával. Zsebeit kiürítvén, alig talált néhány centesimot. Megszegényedett az eklézsia, elszéledtek a segédtestvérek.

Nápolyban ismerős képek tárultak elém. Kutattam az emlékezetemben és találtam. Évek előtt egy hétig voltam ebben a világhírű szép városban, jártam a környékén, Capri-szigeten, Sorrentóban, Herculánium és Pompejiben, a Vezuvon.

Egy nápolyi lapban távirat rövidséggel olvassuk hajónk-, az Ultoniának elsüllyedéséről koholt hírt.

November 5-ik napja van már, mégis olyan meleg van, hogy nyári ruhában járunk. Örömosolya van itt a napnak, öröme az utcán alvóknak.

Triesztig nem állunk meg, az ut odáig 814 mérföld. Elhagyjuk a bólogatót fejü pálmákat és elérjük a tülevelű fenyőfákat.

Hajónk megindulásakor leirhatatlan szép látványt élvezünk Nápoly gyönyörű fekvésében. Lassanként eltűnik. A nap nagyon kinyitotta a szemét s a déli fényben minden jól kivehető volt, hegy alján az árnyékok adó olajfaliget, fentebb a megolvadt sziklatömeg, kilökött salak.

A lávaolvastó (1030 fok) Vezuv csendes. A természet titokzatos műhelyében az erők munkájának szünete van.

Capri-sziget, mint egy régidőből való sarkophag, látszanak a szétrepedt, magasból a tengerbe hullott nagy sziklatuskók is. Nézegetem, hol van a Képbárlang, merre jártam egykor

látszó füleket a közönség észre nem veszi. Meglehetősen el van terjedve az ilyen szélhámosság is körünkben, még az érzelmekkel is, pl. valaki igen finom fölfelé, de igen goromba lefelé, valaki demokrata a magához hasonlókkal, de mindjárt gőgös nagyur, ha nálánál egy fokkal alantabb rangu emberrel, vagy egy kissé kevesebb vagyonu emberrel van dolga és ez a gőg nem a született urakat szokta jellemezni, hanem leginkább a fölkapaszkodott urak szenvednek benne.

Szélhámoskodunk az érzelmekkel is, mert műveltek, finomak vagyunk az idegenek iránt, majd letörük a derekunk a nagy szolgálatkészségtől; de a magunkhoz tartozókat durván utasítjuk el, ha nincs jó kedvünk, vagy nem jól szelel a pipánk.

De az ilyen ideig-óráig érvényes vásári és kirakati tudás, műveltség, finomság végre is kilyukad a zsákból, mint a szög és tovább nem átmithatja az embereket. Azért azután mégis csak igaza volt annak a derék tudósnek, a ki azt állította, hogy a tizenkilencedik században az embert nem a talpától a fejetejéig mérik, hanem a homloka aljától a feje tetejéig.

Minden művelt embernek megvan a maga véleménye a körülötte levő világról, akár a külsőről, akár a belsőről és ezt a véleményét másokkal is szeretné elfogadtatni, mert az ember társas lény, szociális életet él. Ez a társas élet hozza magával, hogy egyik ember a másikra szellemi, lelki hatást gyakorol és nagyon gyakran azok gyakorolnak legnagyobb szellemi hatást, a kik vagyon dolgában a legszegényebbek közé tartoztak. Mert az ilyen magas szellemű, önzetlen ember nem igen ér rá arra, hogy anyagiakkal vesződjék. Legföljebb az apjától rája maradt hét szilvafáját tudja tán imigymagya biztosítani, vagy rengeteg törekvés árán eléri azt, hogy ne tartozzék senkinek, hogy másoktól független ember lehessen.

Mert ahány az ember, annyi a véle-

Capri és Annacapriban, a repkényvel borított házakban, téren, ahol tánczra perdültek a párok, a Salto di Tiberio-n, amely magas helyről dobatta lekorlátlan hatalmi öröngésében a zsarnok és szörnyeteg császár a rabszolgáit, hogy gyönyörködjék a vérük szétfreccsenésében.

A föld peremén, emelkedett sziklaparton, vonatok elötünése és eltünése van, alagutba bujása. Amalfinak a napsugár aranyos zománczával bevont gyönyörű látkepe, a természet áldott ékeségei. A távolban lilás fátyol van. A látesőnek van dolga, csodaszép a panoráma. Olaszországban a nászutazás hanyatló sportjában is felkeresik azokat a helyeket, ahol télutón is tavasz van, tavaszon pedig az almata és citromta virágai illatának az összevegyülésétől legédesebb illat van. Szép ország, virágos kert, melyben a czedrustól a féleserje izsópig megvan minden, de szegény ország, melyben ma-holnap talán a macskák is adóalanyokká válnak.

A Messinai-tengerszorosban Scilla és Charibdis között újra elmegyünk. Nézzük a hullámjátékot. Hegyháttakkal védett városok és városkák látszanak. Fent katlanszerű mélységek, lent fehér vitorlás halászbárkák nagy számmal. Egy-egy pálmata emeli fel a bozontos fejét. Nem lehet mondani róluk, amit az alexandriaiakról: Sub pondere crescit palma. A fenyvesek tengerét szeretném már látni.

A hajó körül fürge delfinek pajzán ugrádozása. Egy kis szél segít a sirályok csapdosó szárnyát lebegtetni.

Kopár a vidék, mégis regényesek a vulka-

mény és kevés olyan van, a ki a közjó érdekében hajlandó volna a saját privat nézeteiről valamennyire lemondani. — Viszont azonban igen könnyen a másik szélsőségbe esnek az emberek és egy kis anyagi haszon kedvéért, kitüntetésért stb. mindjárt megváltozik nemcsak a lényegtelen dolgokról alkotott nézetünk, hanem a legfontosabb világnézetünk is. Ezt a gyöngénket szeretik is fölhasználni a mindenáron fölfelé törtető emberek és százunkat, meg ezrünket vonnak maguk után pórázon. Valljuk meg az igazat, itt minden párt egyformán hibás, nemcsak azok a pártok, a melyek a tömeg véleményére nem sokat adnak, hanem azok is, a kik azt állítják magukról, hogy az ő alapjuk a tiszta vélemény szabadság, a tiszta demokrácia. Sőt a való élet számtalanszor ráczáfol az ilyenekre, mikor uralmukat szelid nyomással, erőszakos eltipró föllépéssel, anyagi javak vagy kitüntetéseknek párthoz kötött biztosításával akarják megszerezni, vagy a megszerzettet föntartani.

Az ilyen eljárások kirívó ellentéte természetszerű undorodást ébreszt minden jobb érzésű emberben és azt látszik bizonyítani, hogy az illető pártban nem az eszmék szentségében helyezett meggyőződés ereje, hanem a máról holnapra kivívott siker a fő, a melynek javaiért fölládozzák az eszmék természetes fejlődését az emberi lelkekben.

Mert az eszmék nem egyszerre, mintegy varázsütésre lépnek föl és diadal-maskodnak az emberi társaságban, hanem a legnagyobb idealisták prófétaik lelkében megszületve, eleintén rejtett életet élnek kevesek lelkében, azután ott jól kifejlődve lassan szivárognak át szélesebb rétegekre és minden erőszakos uralombiztosítási kísérlet megboszulja magát az eszme belső elsorvadásában. Kifelé talán sokat mutat és félnek tőle az emberek, közelebről nézve látszik, hogy nem egyéb, mint egy kis csapat nagyhangu, vakmerő embernek reklámszerű lármája, a mellyel elhíttetni igyekeznek a könnyen-

nikus kövilág ormai, laposabb csucsi, völgyei és szakadéka; látesővek a kezekben. Vonatok futnak a partoldalon. A vidék kinyilik és elzáródik, közbül az égen ködös melegség.

A hajón a politikai élet sodrából kiestünk. A Nápolyban beszerzett olasz lapokat olvassuk, hogy tudjunk európai híreket, a japán-orosz háborúról újabb eseményeket.

A Nápolyban megjelent Il. Matino november 5-iki számában, egy Algir körül történt tengeri nagy hajó-szerencsétlenségről, sok emberélet elveszéséről olvasok. Tengeri uton kétszeresen hatnak ránk az ilyen esetek.

Bécsben az a hír röppent szét, hogy egy kivándorló hajó, mely Fiuméből indult New-Yorkba, elsüllyedt 2200 utassal. A Cunard Társulat new-yorki vezérodája kábelezzve czáfolta meg a hamis hírt.

Denk kormány-biztos gyakorlat kedvéért, de hogy maga is meggyőződjék a közbiztonságról a hajón, vészjelet adat. Minden mentő csónak előtt 50 másodperc alatt 6 legény állt sorban, készen a mentésre. Szakácsok, kukták fehér sapkában és köténnyel, a matrózok szutykosan, piszkosan. Színek ellentéte fehérben és feketében. A pinczerek le-föl szaladtak a lépcsőkön.

Egy barázda billegető került a hajóra. Nem hessegeti senki, mégis száll ide, száll oda, tetőszélekre, azután pihent szárnyán tüneményszerűen suhant el. Nem látunk benne vészt jósló madarat, de megsajnáljuk, mikor kerül haza szegényke. A fecskéről halljuk, hogy percenként 3355 méternyi sebességgel repül, legalább így

hívók tömegével, hogy ők sokan vannak, erősek és félelmesek.

A legujabb korban hány gyanutlan nemzetnek ült nyakára az ilyen kiszípolyozó, vakmerő kisebbség, elhítelve vele, hogy a papiroson nyomtatott szent elvek uralmát akarja, s a nemzetek akkor ocsudtak föl álmukból, mikor ámulva látták, hogy minden javaikból kiforgatják őket a nyájas idegenek és nemes tulajdonságaikat guny tárgyává téve, belecsúnyultak a panamák feneketlen oceánjába.

Az eszméket és azok természetes fejlődését kompromittálják az ilyen reklámlövagok, a kik a világnézetek bámulatossan gyors fordulataira képesek a hatalom és a tömeg tisztelete kedvéért.

Az ilyeneket nem kell komolyan venni, csak leleplezni és mindjárt megszűnnek valamik lenni, mint a felfújt üres gömbök.

Hanem a hol komoly, tisztességes ellentéttel van dolgunk, ott meg kell becsülnünk az ellenfelet is, mert lehet, hogy az ellenfél az ő ellenőrzésével és komoly kritikájával nagyobb hasznunkra válik, mint a folytonos dicsőimnuszokat zengő jóbarát.

Ezért szükséges, hogy az ellenfél is nyilatkozhassék, hogy véleményét szabadon kifejezhesse. Műveletlen népeknél szokás az, hogy az ellenfelet megfosztják attól a jogától, hogy elmondhassa nézeteit.

Az is elég gyakori eset még korunkban is, hogy egyszerűen nem hallgatjuk meg, vagy nem olvassuk el ellenfeleink véleményét, hanem divatos szólamokkal, vagy megvetéssel igyekezünk azokon átsiklani. Ez kétségkívül legkönnyebb módja az ellenféllel való elbánásnak, de nagyon hasonlít a struczmadarak eljárásához, a melyek veszedelem idején — mint mondják — fejüket a homokba dugják, hogy ne lássák, ne hallják azt, a mi nekik kellemetlen. Ez bizony nem valami nagy erkölcsi bátorságra mutat és gyöngye jellemű és ki nem képzett elméknek ajánlatos.

számította ezt ki egy antwerpeni kíváncsi baromfifitenyésztő. Rólad billegető kis madár, aki nem tudom én milyé barázdáról tévedtél ide, nem tudjuk, milyen gyorsan vagy képes légi utadat megtenni.

Az Aetna tűzhányó hegy hóval van borítva, a tél rejtőzködik szakálás ormán. A hegy, fehér palástjában, a levegő átlátszó képességében megszűre, fél napig látszik. Nem morgott, nem füstölt, a földalatti erők nem mozdultak benne, nem működött, mintha kihült tölesér volna, pedig nem, nem az. Időnként kitör a vulkán, ömlik a láva. Az Etna-láva 960 fok melegben olvad meg.*) A föld titkos erői hol itt, hol ott, de mindig nyugtalankodnak, de azért „a természet változataiban egy parány se semmisül meg, sem pedig új nem származik,“ mondja Lavoisier. Ezt a mi költőnk, Dömötör Pál, költőileg még szebben fejezi ki így:

„Csillag kihuny, de még se vesz el,
Virág lehull, de újra disszel
Virágozik majd a rög.“

Az Ottrantoi-szorosba érünk szép este. Vörösség az égájon. Csacsogó természet. Crnagoracné asszony, ki az egész uton — mondanom sem kell — rengeteg sokat kalatyolt, nyomban előállt a verssel:

Rosso di sera,
Bell tempo si spera.
Rosso ala mattina,
Pioggia é vicina.

*) Dufour kova-hőmérője 1200 Celsius fokot áll ki.

Ha azonban olyan ember hirdet és gyakorol ilyen eljárást, a ki a gondolat és vélemény szabadság hívének hirdeti magát, akkor az ő tettei homlokegyenest ellentétbe kerülnek elveivel, mikor más ember komoly véleménye fölött napirendre tér, a nélkül, hogy azt megvizsgálja.

Naponként gyakorolt eljárásmódunk azt bizonyítja, hogy még elég messze vagyunk attól az igazi jellemes és komoly műveltségtől, a mely a mások meggyőzését is komoly tiszteletben tartja és az ellenfelet megbecsüli, mint olyan kritikust, a ki megóv attól, hogy nézeteink és tetteink egyoldalú elfogultsággá fajuljanak.

Az ilyen igazságos és méltányos eljárás segitene elő az eszmék zavartalan fejlődését és a míg ezt nem hozzuk divatba, addig az emberi eszmék fejlődésében is otthonos lesz a kapkodás, zavar, ugrálás és sokára következik be az a nyugodt békeesség, ami az igazi, szívbéli műveltséget nyomon követi és a vélemény szabadságot mindenütt megbecsüli.

Széljegyzetek.

Mikor törtétünk már emberies, emberhez méltó erővel föltel? Mikor okoskodunk már igazán és mikor okosodunk? Mikor leszünk a nekilendülések athléta erejével a legnehezebb csúcspontra legmagasabb fokán és mikor tekintünk már egyszer le ugy erre a nyomorult világra, mint legyőzöttre?

Mikor? Vagy már nem tudunk látni és nem tudunk akarni? Eszünk fényének tompul talán az ereje és akaratum erejének homályosul a fénye? Mikor?

Tudunk-e még látni! Vagy ha nem, miért nem teszünk pápaszemet? Vagy ha ez is kevés, miért nem nézünk nagyító üvegen bele az életbe? Hisz nem ugy van, hogy a hol mi semmit sem látunk, ebből nem következik, hogy ott semmi sincs? És nem ugy van, ahol nagyító segítségével nézünk, ott földözük föl az életlő bacillusokat?

Hát nem ugy van? Nos és miért nem nézünk? Hát mondjátok, miért? És miért kinlódjunk mindig a mierttel? Miért nézünk ennek a szegény hazának frázissá vált határaiig? A Kárpátoktól le az Adriáig, a palotáktól le az utolsó kunyhóig miért nem nézünk? Vagy félünk ha meglátjuk a nemzetlő bacillusokat, hogy akkor mi is meghalunk?

Tehát jó időnk lesz! Hozzáteszem, nyári meleg van, könnyű szövetezipőkben járunk, amint azonban éjszakra fordultunk, bágyadt a napsugár, tokról-fokra szállott le a hőmérő, előkerült az őszi ruha, utána a téli. Hűvösré vált a lég. Erőlködött a bőre. A csapdosó szél nagy lehelettel járt.

Pólát nem látjuk, fénytelen az éjszaka. Elpihentek a sirályok. A parti világító-torony fénye megismételte percenként a körforgását. Olykor olykor néhány csillag éber szeme csillan ki az éjszakából, de azután eltakar mindent szem elől a gomolygó őszi köd, mire következett a mindinkább sötétlő őszi éjszakának zugó vihara. Nápoly óta jóval gyorsabban haladunk, mert már csak 400-an vagyunk, alig látszik élet a nagy hajó területen. Mindenki csomagol, készülődik, szedi össze tárgyait s 21 napig szüntelenül tartó tengeri nehéz ut után, végrevalahára hajónk járása, gözlelekezése meglássudva, hörgése, szuszogása eláll és szerencsésen partot érünk Triesztnél.

Feltűnik, a fák nedves ágai itt már milyen kopaszok, lombtalanok s az emberek milyen vastagon öltöznek, reggel ködkürtök bugtak már a hajókról.

Az izetlen, angolos kemény étkek után, a trieszti vendéglőben, középeurópai kényelemben jól ízlett a leves, marha hus, erdélyiesen: sóba főtt, a bécsi szelet, rántott csirke.

Vagy nem akarunk irgalmazni? Vagy félünk tulajdon gyermekeink bajától? Vagy nincs szívünk önnön fiainkhoz? Vagy kitagadtuk őket és kitettük a hegyre, ahonnan a mélységbe zuhannak?

Vagy nem tudunk ránézni az újabb nemzedékre, mert nyomorékká kezd válni? Mert vére, ereje, értelme, akarata pusztul? Mert gyermekeink soványak, beesett szeműek, kékgyűrűsűek, sápadt, vérszegény arczuk? Mert reszkető inakkal, összeverődő térdekkel járnak?

Vagy pedig fáj, ha látjuk, hogy a jelen kor költészetének, művészetének életét bénítja, lefokozza a kór?

És ezt nálunk „irodalomnak“, „művészetnek“ nevezik? Irodalomnak, művészetnek? A melyeknek azt köszönjük, hogy maholnap egy becsületen megsemmisülésnek nézünk elébe? Amelyeknek ugye, olyan szomorúan érdekes statisztikája ott arat a legjobban, a hol a kórházak, gyógyhelyek elnyomorult alakjai, az örültek házainak élő halottjai nyomorognak, tengődnek?

Hát nem akarunk látni? Ha nem tudunk, miért nem akarunk? Miért nem látjuk, hogy dédelgetett kapacitások kikeresték a magyar szótár legarczpirítóbb kifejezéseit és romlott lelkek minden aljasságát belénk becézgették csengő rimmel, üres frázisokkal, meztelen alakokkal és rombol valami a nemzet összes osztályainak vérében, egészségében és életében?

De hát csakugyan nem is akarnánk már? Nem akarnók, hogy fiaink aczélmarokkal, tiszta szemmel, pezsgő vérrrel álljanak bele az élet nehéz küzdelmeibe és kísértéseibe és megpróbáltatásaiba?

Nem akarnók, hogy leányaink lelke üde, ártatlan; teste, érzelme tiszta legyen és ugy alakuljon annak a fogalomnak isteni magaslatához, a hol az anyaság szentsége kezdődik?

Nem akarnók, hogy családjaink tiszta vérrrel, nemes érzülettel ennek a nyomorult országnak támaszaivá váljanak?

És végül, hogy gyermekeink romlatlanok, erősek, kitartóak, jellemesek legyenek?

Jaj Istenem minek is kérdeztem ennyit?...

Előfizetési felhívás.

Lapunk jelen száma az első ez évben és ez zel megkezdjük pályafutásának **harmincz-harmadik évfolyamát.**

Amelyik lapnak olyan multja van, mint a „Gömör-Kishont“-nak, annak önmagát ajánlania fölösleges, mert mi szerénytelenség nélkül büszkén tekintünk vissza a megfutott utra s az eddigiekből erőt, biztatást meritünk a jövőre.

E lap mindig egyenes, nyílt, becsületos őszinteséggel igyekezett szolgálni vármegyénk és városunk közérdekeit. Körülötte csoportosultak a kipróbált tollforgató munkatársak, kik teljes

Fiakerre*) ülök és az ismert várost bejárom.

Az Amerikából hozott emléktárgyaimért, vámal keményen megsarczoltak, különösen sokat fizetettek a barátaim számára hozott szivarért, dohányért.

Este vasuton átmentem Fiuméba, melyről Kossuth mondja: „Fiume Magyarországnak egyetlen kapuja, melyen át a nagy nyugatnak kereskedelmi élete a maga gazdagságával népünknek boldogságot és jólétet hozva bevonulhat.“ Fiume révvárosunkból haza, a Kárpátok ölen pihenő szép Magyarországra. Az éjjeli vonattal mentem az itthonvaló békeességbe.

Pénteken indultam, pénteken érkeztem, előítéletmentes, a Gondviselés intező kezének a vezetése mellett jártam Isten szabad világában, szerencsésen jártam-keltem és sokat láttam. Az emlékek emlékezetemben fel-felvillannak.

Utazásom végeszakadt. Gyorsan ment a vég, mint amiként szokott lenni földi vándorlásunkban az élet vége.

*) Fiakrius, francziásan Fiace, IV. Jenő skót király fia, (VII. század) szent volt, augusztus 30-án ünnepli az egyház. Lemondván a trónról Franciaországba ment remetéskedni. Zarándokló hely lett a sirja. Sauvage Miklós volt az első, aki kocsiat tartott bérbe, vállalatának védszentjéül szt. Fiace-t választotta s a szentnek a képét a kocsiakra festette. Fiace lett azután a bérkocsi neve.

igyekezett és minden tudásukkal azon buzgólkodtak, hogy a lap a közvélemény megbízható, mindig tárgyilagos organuma, az eseményeknek hű tükré, a jogos kívánságoknak hivatott kifejezője, a társadalmi kinövészeknek higgadt és nyugodt bírálója legyen.

Lapunknak sikerült a nehéz, válságos időkben is mindig megőriznie tárgyilagosságát s épen ezért nyugodtan, önérzettel tekinthet vissza a „Gömör-Kishont” pályafutására.

Irányelvünk és programunk ezután is a régi marad s épen ezért teljes bizalommal fordulunk előfizetőinkhez s kérjük az előfizetés megújítását.

A lap előfizetési ára: Egész évre 8 korona.
Félévre. . . 4 korona.

Rimaszombat, 1912. január 1.

A kiadóhivatal.

Hírek és vegyesek.

Személyi hírek. *Tomcsányi* László kir. kuriai bíró családjával a karácsonyi ünnepeket itteni, az újévi ünnepeket pedig Nagyrőczen ottani rokonainál töltötte, f. hó 5-én azonban már haza utazott Budapestre.

Marton István állami jószágfelügyelő, ki a karácsonyi ünnepeket sógora *Lukács* Géza alispán vendégszerető házában töltötte, családjával f. hó 3-án székhelyére Palánkára vissza tért.

Lőrinczy György budapesti kir. tanfelügyelő, a Petőfi-társaság tagja f. hó 4-én városunkban tartózkodott.

Bajdik Endre számtanácsos, a helybeli pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőszéki főnök hivatalát már elfoglalta és a kellemes modoru főtitkár a hivatalos látogatásokat is nyomban megkezdte.

Illés Ödön m. kir. honvéd százados, *Pongrácz* Pál főhadnagy, *Pitta* Lipót hadbíró, *Máriássy* László és *Kerekes* Jenő hadnagyok a kellemes ünnepi szabadság után, állomáshelyeikre vissza tértek.

Konratovics Elek m. kir. pü. főbiztos f. hó 15-én távozik körünkből új székhelyére Komáromba.

Madarassy Gyula bírói vizsgát tett kir. törvényszéki jegyző, szolgálattételre a kir. ügyészséghez osztatott be.

Dr. Takácsy Ákos kir. törvényszéki jegyző, ki hosszabb ideig működött kir. törvényszékünk-nél, f. hó 1-én foglalta el állását a rahói kir. járásbírósnál.

Újévi tisztelgések. A vármegyei házban *Bornemisza* László főispán elé, mivel az alispán gyengélkedése folytán akadályozva volt a tisztelgésben, *dr. Fornet* Gyula vármegyei főjegyző vezette a tisztikart. Az ékes szavú főjegyző rövid, de rendkívül alkalomszerű és találó szavakban tolmácsolta a vármegye szeretett főispánja előtt a tisztikar érzelmeit, változatlan ragaszkodását és őszinte szívből eredő jó kívánságait az új esztendőben. A főispán meghatottan köszönte meg válaszában a jókívánságokat, azt őszintén viszonzta a tisztikarnak és változatlan kegyéről biztosította a tisztikart. A főispán előtt tisztelgett még a kir. államépítészeti hivatal, a kir. tanfelügyelőség, az állatorvosok és Rimaszombat város tisztikara *dr. Kovács* László polgármester vezetése alatt. Az alispánnál, mivel orvosi rendeletre kénytelen volt ágyban maradni, a hivatalos tisztelgés ez alkalommal elmaradt.

Lelkész választás. Sajógyömörön, a *Sarudy* Gyula elhunytával megüresedett ág. ev. lelkesi állást mult héten töltötték be *Szentiványi* Árpád egyházfelügyelő és *Terray* Gyula főesperes elnöklése mellett megejtett választáson. Négy pályázó közül *Vályi* Gusztáv budapesti segédlelkészt választották meg egyhangú lelkesedéssel.

Méntelevi szemle. A helybeli méntelev-nél folyó hó 4-ikén előbeosztást tartott *Perczel* Dénes alezredes, a debreczeni méntelev parancsnoka. Az alezredes f. hó 3-án este érkezett városunkba, s másnap a beosztás befejezése után elutazott.

Eljegyzések. *Hermann* Béla m. kir. állami végrehajtó kedves leányát: *Ilonkát* mult héten eljegyezte *Szungyi* Géza, a *Kuncz* és társa budapesti cég alkalmazottja.

Dr. Csák Géza rimaszécsi törekvő fiatal ügyvéd mult év decz. 31-én jegyezte el *Vatthay* László rimaszécsi ev. ref. lelkész szép és művelt leányát: *Ilonkát*.

Távozó orvos. *Dr. Weisz* Géza kisorozzei körorvost, mint értesülünk Mohácsra a kerületi munkásbiztosító pénztár orvosává választották. A nevezett körorvos eddigi állásáról lemond s Nagyrőczeről, eddigi lakóhelyéről Mohácsra költözik.

Negyedszázados forduló. Csendes, komoly munkában érkezett el a negyedszázados fordulója annak, hogy a vármegyei közpórház gondnoka: *Dráskóczy* István hivatalos állását megyénk e nemes célokat szolgáló intézményénél elfoglalta. A szerénységéről ismert férfi, ki hivatalos teendőit mindig lelkiismeretes pontossággal és teljes odaadással végezte, teljesen visszavonulva csakis hivatalának és családjának élt e huszonöt év óta. nem kereste mások kegyét s az volt fővágya, hogy napi teendőit rendszeresen el tudja végezni. Most új évkor a negyedszázad letünthe alkalmából a közpórház orvosi és ápoló személyzete a jubilans gondnokot szívélyes melegséggel üdvözölte s további működéséhez ki tartást és sikert kívánt.

Új erdőgondnokság. A földmivélségi miniszter a rimaszombati erdőhivatal kerületében *Nagyrőcze* székhelylyel új járási erdőgondnokságot állított fel.

Halálozások. *Blumenthal* Lajos helybeli volt korezmáros, az izraelita egyház templom gondnoka mult héten 70 éves korában meghalt. Nagy részvét mellett temették el városunk régi lakóját.

Nagyváradról vettük a gyászbirot, hogy *Urban* Adolf kuriai bíró kedves neje: *Bodrogközy* Mariska mult hó 28-án elhunyt. Az elhunyt városunk szülötte volt s így a gyászban itteni rokonai számosan osztoznak. Temetésére nagy részvét mellett 30-án ment végbe Nagyváradon.

Adomány. *Füzi* Rezső rimakokovai községi jegyző az 1911. évi anyakönyvi persely gyűjtéséből 10 korona 49 fillért juttatott a Nyomorék-gyermekek Otthona céljaira, amit hálás köszönettel nyugtáz ez uton is a Fehér-Kereszt elnöksége.

Városok segélye. A belügyminiszter a városok segélyezésére az 1911. évi állami költségvetésben előirányzott harmadik millió koronát már szétküldte a városoknak. Ez összegből *Rimaszombat* város 6000 koronát, *Jolsva* város 5500 koronát, *Rozsnyó* város 4500 koronát, *Nagyrőcze* város 4000 koronát, *Dobsina* város 3500 koronát kapott.

A miskolci ügyvédi kamara választmánya szombat délután *Bizony* Ákos orsz. képvis. elnöklete alatt tartott ülésében foglalkozott az általános drágaság folytán az ügyvédi kar helyzetének javítását célzó teendőkkel. *Dr. Forgács* Dezső választmányi tag indítványára kimondotta a választmány, hogy ugy a miskolci, mint a rimaszombati királyi törvényszékek elnökeit átiratban kéri fel arra, hogy egy a bíróság pár tagjából s az ügyvédi kamara delegált tagjaiból összeállítandó vegyes bizottság foglalkozzék egy új ügyvédi díj szabás készítésének kérdésével, mely a régít 35-40% al emelné. — Minthogy az ilyen mozgalom már az ország több kamarájánál sikerre vezetett, a miskolci ügyvédi kamara tagjai is remélik, hogy az ő actiójuk is eredményes lesz.

A korcsolyázó-egylet választmánya f. hó 4-én *dr. Vallentinyi* Dezső elnöklésével ülést tartott, melyen a jubiláris évforduló megünneplésének módozatait beszélték meg. A jégpályát a mult héten vig zeneszóval nyitották meg nagy közönség jelenlétében. F. hó 4-ikén reggelre azonban olyan enyhére fordult az időjárás, hogy aznap olvadásnak indult a jég. Reméljük azonban, hogy Vizkeresztre ismét vigan lehet korcsolyázni.

Automobil járatok a vármegyében. A kassai m. kir. posta- és táviró igazgatóság elhatározta, hogy *Dobsina* és *Poprád*, *Dobsina* és *Tiszolcz*, valamint *Rozsnyó* és *Kassa* között ez év tavaszától kezdve automobil járatokat létesít. Ezek az automobil járatok egyrészt a *dobsinai jégbarlanghoz*, másrészt a *Garam- és Murányvölgyhöz*, nemkülönben a csak nagy kerülővel megközelíthető *Kassához* való közlekedés rövid és olcsó vonalát fogják létrehozni.

Adomány. Rimakokovai *Knöpffler* Károly ur ismét szép, tiszteletreméltó tanujelét adta hazafiásan érző s humánus gondolkozásu szíve áldozatkészségének: a nyustyai, magyar közművelődési egyesület segélyezte községi óvoda céljaira 200 korona új évi ajándékot adományozni méltóztatott. Áldott legyen nemcsak új esztendője, hanem az egész élete folyása érette . . . ! Hálásan köszöni nemes elhatározását — a nyustyai óvoda felügyelő-bizottsága.

Szilveszter estély. A Vármegyei Kaszinóban, hol hagyományosan megünneplik a Szilveszter estét, a mult év utolsó estéjén is a szokottnál sokkal vigabb hangulatban búcsúztak az ó évtől és léptek be az új évbe. — Az estélyre az összejövetel igen nehezen indult s azt hittük, hogy az már nem is fog sikerülni, mert nálunk manapság igen nagy a széthúzás a társadalmi körökben. Azonban az eredmény után ítélve, az reményen felül sikerült, mit a jelenlévők között régi időktől fennállott és el nem szakasztható kapocsnak, az egymás iránti tisztelet- és szeretetnek tulajdonítunk. Fel is soroljuk tehát, hogy kik voltak jelen, urasszonyok: *Abonyi Farkas* Matild, *Kerekes* Dezsőné, *György* Lajosné, *dr. Kálniczky* Gézáné, *Krayzell* Miklósné, *Lukács* Gézáné, *Marton* Istvánné, *Medveczky* Sándorné, *dr. Ráróssy* Gyuláné, *Osváth* Dánielné (Feled), *dr. Sailer* Károlyné (Nyustya-Likér), *dr. Meskó* Miklósné, *Szelezky* Árpádné, *dr. Zehery* Istvánné, *Szakall* Andorné, özv. *Ragályi* Gézáné. — Leányok: *Kerekes* Ara, *Lukács* Margitka, *Keiszler* Agla és Mara, *Ráróssy* Aranka, *Sailer* Anna, *Meskó* Boriska, *Kálniczky* Mártha, *Illés* Margit, *Adorján* Lili, *Szakall* Etta, — urak és vigkedélyü táncosok szintén nagy számban. A szünóra körülbelül egy óráig tartott és ezt leszámítva szünet nélkül folyt a tánc reggeli 8 óráig, a mikor az illusztris társaság kellemes emlékekkel nyugodni tért.

A polgári olvasókör szilveszterestélye. Régen láttunk a polgári olvasókörben olyan kedélyes, fesztelen mulatságot, csapongó jókedvet, mint a 31-én vasárnap este lezajlott szilveszteri teaestély volt. Alig egy-két nap alatt, meghívók nélkül, körözött aláírási ív utján lett összetoborozva a mulatság. Nagyon sokan nem voltak — mint általában az olvasóköri mulatságokon szoktak lenni, — de a polgárság színe-java ott volt, és mindazok, akik jelen voltak, a legpompásabb kedvvel búcsúztak el az óévtől és ugyanolyan vidám hangulatban köszöntötték az újévet is. Egyszóval mindenki igen jól érezte magát és csak gratulálhatunk az elnökségnek, hogy ezuttal inkább az erkölcsi, mint az anyagi siker volt a törekvésük. A tánemulatság fokozott kitünő hangulatban reggelig tartott.

Iskolai felavató ünnepély. A putnoki állami elemi iskola felavatása alkalmából az állami iskola gondnoksága és tantestülete ma, január hó 6-án d. e. gróf *Serényi* Béla dr. v. b. t. m. kir. földmivélségi miniszter fővédnöksége és gróf *Andrássy* Dénes, *Sipeki* Balás Lajos, *Bartha* Arnold, *Bornemisza* László, *Farkas* Zoltán, *Fáy* Gyula, *Fejes* István, *Hanvay* Zoltán, báró *Hámos* László, báró *Hámos* Antal, *Hámos* Árpád, *Hevessy* Bertalan, *Lukács* Géza, *Mihalik* Dezső, *Pogány* István, *Putnoky* Mór, *Sulyovszky* István, *Szentiványi* Árpád, *Szent-Ivány* József, *Széman* Endre, *Tornallyay* Zoltán védnöksége alatt iskolai felavató ünnepélyt tart, melynek sorrendje a következő: Ünnepi isteni tisztelet a róm. kath. és a ref. templomban reggel 9 órakor. — 1. Himnusz, éneklék az iskola növendékei. 2. Megnyitó beszéd, tartja *Fekete* Nándor gondnoksági elnök. 3. Állami elemi iskola átvétele és átadása *Pogány* István kir. tanfelügyelő által. 4. Egy növendék beszéde. 5. Záróbeszéd, tartja *Simkó* Géza áll. elemi iskolai igazgató. 6. Szózat, éneklék az iskola növendékei. Délután 1 órakor a „Vám” vendéglő nagytermében közebed. Este a szegény iskolás növendékek felruházására és Napközi-Otthonára táncmulatsággal egybekötött műkedvelő előadás lesz a „Vám” vendéglő nagytermében következő műsorral: 1. Karácsonyest, *Vegyeskar*. 2. „A csók”, monológ; előadja *Felky* Irénke. 3. „Nézd meg az anyját”, vigjáték 3 felvonásban. 4. „Két magyar dal”, *Vegyeskar*.

A munkásbiztosító újéve. A köztudatban immár mindjobban gyökeret ver az a reményteljes várakozás, mely a munkásbiztosító

tás törvényének megjavításához fűződik. Azt hiszik, hogy az 1912-ik esztendő meghozza legalább a novelláris módosítást, mert hiszen gyárosok, kereskedők, nagys kisiparosok nehezen várják a törvény által teremtett visszas helyzet szanalását. Az itteni kerületi munkásbiztosító pénztár a mult esztendőben tulfeszített erővel, lankadatlan buzgalommal dolgozott, mert az ügyforgalom óriási s a munkaerő kevés volt. Az új év alkalmából id. Rábely Miklós elnök, dr. Kármán Aladár főorvos, Nagy Sámuel alelnök és a tisztviselőkar, Csapó Gyula számellenőr vezetésével megjelent a pénztári helyiségben, s itt üdvözölték az új év alkalmából a hivatalvezető Molnár Lajos igazgatót. A hivatal főnöke az üdvözlő szavakra válaszul megemlékezett a mult év eseményeiről, rámutatott a jövő teendőkre s találó szavakkal vázolta az intézmény feladatát, majd így folytatta:

„A szerencsésen elmult év óriási fárasztó munkálatok halmazát zudította vállainkra. Jól tudjuk, hogy a „szeretet” jegyében született intézményünk akár a közvetlenül, akár a közvetve érdekeltek részéről is a törvény nem világos és sok helyütt szerencsétlen rendelkezései miatt ugyszólván általános ellenszenvnek és gáncok hullámainak van kitéve. Ezen hullámokat természetesen nemcsak magának az intézménynek, hanem nekünk is éreznünk kell. Éreznünk kell pedig azért, mert a polgári szociális követelmények korszerű fejlődésének a betolyása folytán, a fokozatosan fejlődő intézmény gépezetének a rugói, vagy találóbban kifejezve: a gőzfejlesztő erői, mi, tisztviselők vagyunk. Ha tehát magát az intézményt a gáncok hullámai érik: azok igen érzékenyen érintik a mi tevékenységünket is. Ezt látva és érezve: nekünk és az orvosoknak hatványozott erővel azon kell lennünk, hogy szorgalmas munkálkodásunkkal a törvény hézagait, hibáit eltüntessük. Ha mi elszánt egyetértő kitartással, jóakarattal és megfelelő szakképességgel minden zaj nélkül, felsőbb hatóságaink teljes megelégedésére, pontosan és lelkiismeretesen végezzük kötelességünket: meg lehetnek győződve, hogy az intézményt ennél a helyi szervnél rövid idő alatt hivatása magaslatára fogjuk kiépíteni és az intézmény hátramaradt összes ellenségeit is csak a produkált eredményekkel fogjuk meggyőzni. Meg kell említenem, hogy az intézmény átszervezésénél, kiépítésénél a mult évben végeztük el a legfárasztóbb alapozó munkálakat. Forrponton állott a mult évben minden. Lázás és megfeszített munka folyt állandóan. Az alapozó munkálatok egyik legfontosabb része: a tisztviselői állások szervezése és betöltése is szerencsésen megtörtént. A végleges kialakulás után bizalommal és teljes reménnyel tekintek a jövőbe és biztosan remélem azt, hogy amit eddig nem sikerült elérni: azt a folyó évben az orvosokkal közös egyetértő buzgalommal és törekvéssel teljes mértékben elfogjuk érni. Kérem is igen tisztelt kártársaimat, hogy erőiket, szorgalmukat, teljes erővel használják fel arra, hogy a tökéletes hibátlan munka elvégzéséhez még hiányos, nélkülözhetetlen gyakorlati ismereteket a saját és az intézmény érdekében minél előbb sajátítsák el. Minden embernek éreznie kell a maga gyengéjét, a fogyatékoságát: ismételten kérem tehát, igyekezzenek magukat e pályára kiművelni s tökéletesen kiképezni és ez által minél tökéletesebb, kifogástalanabb munkaanyagot produkálni. Mindezek után megleget szeretettel kell üdvözölnöm kedves Elnökünket is. — Igen tisztelt Elnök ur! — Meg kell vallanom, hogy mi tisztviselők, a munkásbiztosítási intézmény kiépítésénél elért bizonyos sikereket látszólag magunknak tulajdonítottunk ugyan, azonban tisztában vagyunk azzal, hogy szorgalmunkkal, munkálatainkkal ami sikert felmutattunk, annak oroszán része: a szeretett elnökünk dícsősége. Ezzel a meggyőződéssel nem a hizelgés pálmáját akarom itt felkínálni, hanem csak azt kívánom hangsúlyozni, hogy céltudatos, jóindulatú, jóakaratu és gyakorlati szakvezetés nélkül a teljesen kiképzett közharcosok sem képesek soha sikereket felmutatni. Hogy tehát mi tevékenységünkkel még sikeresebb eredményeket mutathassunk fel a jövőben is, nem kérünk egyebet az egek Urától csak azt, hogy szeretett Elnökünk gyakorlati tudásával, szakértelemmel, eddigi soha nem esüggendő buzgalommal, tapintatával és jóakarattal, közbizalom mellett még igen sokáig vezesse erőben, egészségben ezen

magasztos hivatást szolgáló intézményt. Abban a reményben, hogy közös egyetértéssel és a legteljesebb igyekezettel szolgálni fogjuk az intézmény magasztos érdekeit, szerencsés és örömteljes boldog új évet kívánok szeretett elnökünknek, kedves kártársaimnak és igen tisztelt főorvosunknak.”

Baleset a földmunkánál. A Rimaszombat poltári vasutvonal földmunkálatai a roszt idő mellett is folynak s a Rima mellett a vásártér közelében 20 munkás ássa a földet. F. hó 4-ikén reggel csaknem végtelen baleset történt a föld ásásnál, mert egy dombról, hol a munkások dolgoztak, nagy darab megfagyott föld zuhant le s az alacsonyabb helyen dolgozó Bettenbak János 20 éves munkásnak alszárára zuhant, a szerencsétlenül járt embert — ki csak előző napon lépett a munkába — beszállították a kórházba.

Műkedvelő előadás Balogon. A balogi olvasó és dalegylet, hogy működésébe változatosságot vigyen, társas műveltségét fokozza, pár év óta minden télen egy-egy népszínművet ad elő. Ez idén a „Vereshaju”-t decz. 26-án és ismételve 31-én adta elő az „orgonaalap” javára, bár a kiadásokhoz képest nem nagy anyagi, de annál szebb erkölcsi sikerrel. A darab személyei majdnem kivétel nélkül nagy sikert értek el szerepeikben. Eltekintve az énektől — amihez talán igen nagy igényeket támasztani alig is lehet — minden szereplő kiérdemelte az elismerést. Szilaj Kata (Vereshaju) szerepét, mint főszerepet Vitárus Piroška játszotta nagy tetszés mellett, a szegény, de becsületére büszke és bátor leánynak igazi képmása volt minden mozdulatával és minden szavával, Boglyás Pál nap számos (Bettes János), Fontos (Túri Tóth István), Misa (Csapó József) kisebb szerepekben jól beváltak. A kisebb női szerepekben Szabó Amália, mint Sári szolgáló; Tóth Juliska, mint Fontosné; Pecsök Boriska mint Gubásné; végül a kisebb férfi szerepekben Vitárus Gyula (Peti), Majoros János (Palkó) is elismerést érdemelnek. Felülfizettek 1 kor. 20 fillért. Köszönet illeti e helyen is Kulik Lajost közreműködéséért.

Védőterület megállapítása. A földmívelési miniszter a rozsnói takarékpénztár és zálogház részvénytársaság tulajdonát képező u. n. rozsnói vasas gyógyfürdő illetőleg annak gyógyforrása részére a vízjogi törvény alapján védőterületet állapított meg.

Az első ródli baleset. Mult vasárnap d. u. az Akasztóhegyen vígan folyt a „ródlizás.” Hozzáértő és hozzá nem értő társaság vegyesen szórakozott és sportolt. Bizonyára az utóbbiakhoz tartozott Remenyik Samu szabósegéd, ki a ródlival nekiment egy fának olyan szerencsétlenül, hogy bal alszárcsontja eltört. Hazaszállították szülei lakására.

Nők éjjeli munkája. A miskolci kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy az iparüzemekben alkalmazott nők éjjeli munkájának eltiltásáról szóló 1911. évi XIX. törvényzikk 1912. évi január hó 1-én életbe lépett. E naptól kezdve tehát a törvényben foglalt rendelkezések a törvény hatálya alá eső összes ipari üzemekre alkalmazást nyernek.

„Iparos ifjuság.” E czimen Jurkovics József iparos tanonczkolai tanító egy illusztrált havi folyóiratot indit meg a fiatal iparos nemzedék számára. A lapban csak oly cikkek látnak napvilágot, amelyek ipari vagy tudományos szempontból az általános műveltség terjesztésére fontosak. Célja az iparos ifjuságot a test és lelket romboló ponyváirodalomtól elszoktatni, olvasási kedvét helyes irányba terelni. Különböző pályázatokkal munkásságra, önképzésre sarkalni. A 20 oldalra terjedő lap előfizetési ára egy egész évre 1 korona 20 fillér. Megrendelhető a szerkesztőségénél: Marosvásárhelyt Régi kórház-u. 4.

Kereskedők figyelmébe. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara különösen figyelmezteti a kerületbeli érdekeltséget arra, hogy 1912. január 1-től kezdve a vasutak csak olyan darabú küldeményeket vesznek fel továbbításra, amelyen a rendeltetési állomás neve magára az áruira reá van írva (sáblenirozva) vagy ha ez nem lehetséges, a csomaghoz sodronnyal reáerősített fatáblácskára iratik fel a rendeltetési állomás. Ha ily jelzés nincs az árun, a fél helyett a vasut ugyan elvégzi ezt, de ez esetben darabonként tíz fillér fizetendő.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, — akik boldog emlékü — szeretett nőm temetésén megjelentek, s szíves részvétükkel igyekeztek azon végtelen fájdalmat, mely elhunytával sujtott, ezuttal is halás köszönetet mondok. Rimaszombat, 1912. január 4. Smál Gyula.

Rimakovai vásárok. A miskolci kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, miszerint Rimakovai nagyközségben az 1912. évi január hó 14. és 15-re eső országos kirakó és állatvásár ez évben kivételesen 1912. évi január hó 15. és 16-án, az 1912. évi október hó 6. és 7-re eső kirakó és állatvásár ez évben kivételesen 1912. évi október hó 7. és 8-án tartassék meg.

Ásatások az aggteleki cseppkőbarlangban. A Földtani Társulat barlangkutató bizottsága a Nemzeti Múzeum régiségosztályával együtt, mint lapunk mult számában jeleztük ásatásokat folytatott az aggteleki cseppkőbarlangban. Az ásatás az újabb kőkorból és a bronzkorban lerakódott kulturrétegek gazdag és érdekes anyagát szolgáltatotta. A legalsó rétegekből néhány egyszerű és kevésbé jellegzetes kőszerszám kíséretében számos cserép-töredék került felszínre. Egyik-másik edényen hanyagul de erősen és mélyen bekarcolt díszítványokat találtak. Találtak továbbá néhány fényes fekete felületű töredéket, jobbára turbánszerűen csavart testű kisebb-nagyobb edényekből és földmagsodó fülű csészékből. — A csészék belsejének közepén sugarakból, körszelvényekből alkotott csillagok láthatók, valamint egyéb díszítványok is. Találtak azután néhány olyan edényt is, melyek arra engednek következtetni, hogy a barlangot későbbi idők folyamán menedékhelynek használták. Különösen szláv edénytöredéket találtak nagy számmal. Találtak még a leletek között egy vaskést, s egy rossz minőségű ezüstműből készült nagyobb hajkarikát. Ezenkívül meglehetősen sok vaspánt és sarokvasféle került elő, valószínűleg a tatárjárás korában, vagy más háborus időben idemenekült lakosság ládáinak veretei. A tárgyakat a Nemzeti Múzeum régiség-tárában helyezték el.

CSARNOK.

Farkasguzs.

Irta: CSITE KÁROLY.

Bódis Boldizsár ötvenötödik névnapját tartja. Két akó bort üttetett csapra s mintegy tizen eregetik magukba az ötödéves, finom sági bort. Kilenc jó ivó czimbora ünnepli Bódis urat s közülük nyolczan tíz korona napidíjat kapnak az ünnepelettől. Régebbi években önkéntes névnapj és egyéb időbeni ünneplői s jó barátai is voltak Bódis Bódinak, de rövidesen elmaradoztak, mert a fejenkint kényszerből elfogyasztott négy öt liter (sőt több is) bortól oly csuffá tettek, hogy másnap fényes reggel egy szekérre rakva szállította haza mindannyit Bódis Bódi. Egyedül ő rajta nem fogott még eddig a bor. Éjfélre jár az idő. Az arezok tüzipirosak. Az ivók legtöbbször érzi már, hogy ha egy, vagy két pohár bort még megiszik, teljesen vége lesz: lebukik a székről.

Egyik köpezős atyafi az ajtóhoz lép:

— Pardon, azonnal jövök!

— Hohó, öcskös, nem szököl meg! ugrik fel a góliát termetű Bódis Bódi s villámgyorsan bezárja az ajtót s a menekülni készült ügy visszazökkenti székére, hogy szegénynek minden csontja megérzi.

— Fenéig, azt a kukoritóját, mert a nyakatok közé ütök! kiált tompa, rekedt hangon Bódis s szikrázó szemmel tekint körül az ivókon.

Egy husz éves vézna legényke megkopogtatta hangosan az asztal fenéket s felkiáltott:

Kopog valaki az ablakon, megnézem, ki az? Hátha beakar jönni.

Azzal az ablakhoz ugrott, kinyitotta s kiugrott az utcára. Az előbb menekülni akaró köpezős atyafi is követni akarta példáját, azonban neki nem sikerült: lábainál fogva huzta vissza Boldizsár az ablakból.

— Tyü, azt a kukoritóját az ilyen vendégeknek! Az ablakon szökösnek el... Tudjátok mit, urak? Ezennel kijelentem, hogy a ki

mégegyszer szökni próbál, azon huszonötöt végig verék; szolt a gazda s bezárta az ablakot.

Aggudalommal tekingettek körül a mulatózók. Csak Bogyó Pali patvarista (egyedül ő nem volt napidijas ivó) hunyorgatott bal szemével ravaszul társaira s mind a két oldali szomszédja fülébe sugott valamit, azok pedig tovább a mellettük ülőnek. Erre aztán mindnek kiderült az arca. S amint aztán Bogyó Pali felállt lendületes szavakkal a gazdát felköszönteni s felhajtották poharukat: mindannyian Bódásra rohantak. Kezét összekötötték s farkasguzsba tették. Ugy aztán felültették guggolva az ágya közepére.

Bódis Bódi rugott, harapott s ordított torkaszakadtából:

— Zsiványok, rablók! . . . Ilyen csuftá tesznek a saját házámban! . . . Megöllek benneteket ha kiszabadulok . . .

— Szervusz, öreg pajtás, bucsuzott tőle előbb Bogyó Pali. Megbocsáss, hogy így kell bucsut vennünk tőled. De ha másképp nem ereszt az embert.

Magára hagyták a rabiátus öreg legényt az ivó pajtások. Mielőtt azonban cifra, kifordított áldásoktól kísérve eltávoztak volna, felzörgötték a szobájában mélyen alvó gazdasszonyát, hogy majd tekintsen be Boldizsár urhoz.

Fáni kisasszony, Bódis Bódi érdemes, ötvenéves gazdasszonya (hogyne volna érdemes, mikor husz év óta eltudta türni gazdája mindennapos ütlegeit) félig öltözötten nyitott be az ur szobájába s nagy, kövér tenyereit úgy összecsapta ijedtében, hogy akkorát szolt mint egy pisztoly.

— Jóságos szent Istenem! mi a rosszak vannak a téns urral?!

— Ne óbégass! eleget ordítok én. Huzd ki azonnal lábam és kezem közül a botot.

Fáni kisasszony (megköveteli mindenkitől a kisasszony titulat, tehát én is köteles vagyok úgy nevezni) most vette még csak jobban szemügyre a gazdáját s látta meg, hogy az onnét mozdulni nem tud addig, míg csak ő nem akarja.

— Huzd ki rögtön a botot s hozz kést, vagy ollót; vágd le kezemről a spárgát, te boszorkány, mert agyon ütlek!

Az öreg legény vén kisasszony gazdasszonya elgondolta, hogy a mint ő kiszabadítja Boldizsár urat a farkasguzsból, annak az lesz első teendője, hogy őt, mint legközelebb érot dühében félholtra veri.

— Siess már; te sárkány fajzat!

Fáni kisasszony nagyot, merészet gondolt: igen, kiszabadítja, de nem ingyen.

— Mit ad, ha kiszabadítom?

— Ezt a botot a hátadra!

— Tudja mit? Kiszabadítom, ha megígéri, hogy elvesz feleségül.

— Mit beszélsz, te-te, tüzrevaló?!

— Vegyen el feleségül!

— El-elveszlek, csak eressz már te, seprűs boszorkány!

— Esküdjék meg.

— Esküszöm, de előbb majd agyon ütlek!

Pár másodperc múlva kiszabadult békójából Bódis s hatalmas botját kezében szorongatva némán állt gazdasszonya előtt. Az pedig meghunyászkodva, megadással várta az ütlegetek.

— No, miért nem üt hát?!

Bódis Boldizsár hosszasan nézte az ő oldalán megöregült barátságos kövér arcot s valami előtte ismeretlen vendég, egy kis hitvány nedvesség lopózott szemébe:

— Mit üssek rajtad, ha már a feleségem akarsz lenni!

Szerkesztői üzenetek.

Aliquis, Putnok. Nemsokára sorra kerül. **Adria.** Ez már valamivel jobb. Ha hely lesz reá, közöljük.

Kisbíró. Az első prózában írta, csak egy kicsit rimel; a másodikban van költői gondolat, de igen rövid lélegzetű. Próbálkozzék többször és sokat tegyen el a fiókba, mint gyakorlatot. Később talán megülheti majd a pegazust.

Nyilt-tér. 18—20

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

GRÜN ADOLF

rimaszombati szállítóval szembeni 210 kor. követelemet eladom. — **Czim:** a kiadóban.

a XX. század varrógépe.

Csakis czégünk üzleteiben vagy azok ügynökei utján vásároljunk.

Singer Co. varrógép R.-Társaság. RIMASZOMBAT, Andrassy-utca 1. sz.

Egy a fehéreműtöméshez való utasítást tartalmazó füzet bárkinek ingyen kiadatik 17—26

ELADÓK.

Báró Ragályi-Balassa Ferencz öméltósága ragályi gazdaságában 1912. év tavaszán kitermelés alá kerülő 135 magyar hold erdőterület **15 éves tölgyfa állománya**, valamint az erről termelendő **kéreg** eladandó.

Föltételek megtudhatók a ragályi gazdaság intézőségénél Ragály, (posta távirta helyben, telefon 1. sz.)
: : : **Gömör-megye.** 1—2

Hoffmann Miksa

kereskedésében Jolsván

Egy tanonc

azonnal felvétetik. 5—6

Eladó házak.

Szijaártó-u. 28. sz. alatt, a tamásfalvai utcára néző két lakóház — az egyik 2 szobás, a másik 4 szobás, mindegyik alatt pincze és hozzá mindenféle mellék helyiségek — szabad kézből eladó. — Venni szándékozők felvilágosításért forduljanak a tulajdonos:
: : : **CSEH ISTVÁN**
városi közgyámhoz 4—*

Ujságpapíros

(csomagoláshoz)

kereskedők, mészárosok, hentesek stb.

: : : részére : : :

jutányos áron kapható

e lap kiadóhivatalában.

Könyv bekötéseket

a legrövidebb idő alatt izlésesen, jutányos áron :: eszközöl ::

Rábely Miklós és Fia

:: könyvkötészete :: RIMASZOMBAT, Erzsébet-tér 9. :: (Kaszinó-épület.) ::

ELADÓ HÁZ.

Rimaszombatban a **Kossuth Lajos-u. 25. sz. a. ház** eladó. — Ugyanott nagyobb mennyiségű **árpa-szalma** szintén eladó. — Értekezhetni lehet:

LENGYEL SÁMUEL, birtokos tulajdonossal. 1—2

Pályázati hirdetmény körjegyzői állásra.

31. sz. — Gömör-Kishontvm. rozsnói járásában **Nagyveszverés** székhelylyel — Nagyveszverés, Kisveszverés, Henczkó és Nyilas községekből — 1600 korona törzsfizetés, 250 korona lakbér és iroda, fűtés s körön belüli fuvar címén 297 korona átalányösszegeből álló javadal mazással rendszeresített **körjegyzői állás** megüresedvén, ennek betöltésére az 1886. évi XXII. t.-cz. 82. §. alapján pályázatot hirdetek.

Felhivom a pályázni szándékozőkat, hogy a jegyzői pályára képesítésüket, eddigi alkalmaztatásukat és illetőségüket igazoló eredeti okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket hivatalomhoz **Rozsnóra f. évi január hó 20-ik napjáig** terjesszék be. Okmányok másolatait csakis körjegyzői hitelesítés mellett veszem figyelembe. Megjegyzem, hogy a körjegyző természetbeni lakást élvez s a megállapított lakbért Kis- és Nagyveszverés községek közpénztárába tartozik befizetni, amely községek a lakást szolgáltatják.

Az 1886. évi XXII. t.-cz. 83. §-ának határozmányai szerint a kör székhelyén Nagyveszverés községben a körjegyzői hivatalnál elnöklésem alatt megtartandó körjegyzőválasztó közgyűlés határidejéül **1912. január hó 22-ik napjának d. e. 11 óráját** tűzöm ki.

Rozsnó, 1912. évi január 3.

Nagy, főszoigabiró.

Eladó cséplőgép!

Legjobb állapotban — minden részében kijavítva — 4 lóerejű cséplőgép locomobillal, szalmahordóval (elevátor), fűrés, mérleg, vizipuska, emelőgép stb. hozátartozó szerszámmal mérsékelt ár mellett eladó. — Ugyanott egy használt, de szintén a legjobb állapotban levő

esztergapad

120 koronáért eladó, a melyen két méter hosszúságot lehet esztergályozni; ugyanez az esztergapad lábbal hajtható faesztergályozásra is be van rendezve. — Venni szándékozők értekezhetnek:

Stolcz Sándor tulajdonossal, Szijaártó-u. 50.

ELADÓ HÁZ.

Rimaszombat **Thököly-utca 28. sz.** lakóház, egyik részében italmérés van, szabad kézből eladó. — Bővebb tájékozást lehet nyerni: **Kispást-tér 8-ik szám alatt.** 2-3

Králik József

szijgyártó-mester

Rimaszombat Deák Ferencz-u. 16 sz.

Ajánlja a lótarató uri- és gazdaközönségnek a 26 év óta fennálló és jó hírnévnek örvendő

SZIJGYÁRTÓ ÜZLETÉT,

hol nagy raktárt tart mindenféle kész **szijgyártó-cikkben**, valamint: **futó-, igás- és nyereg felszerelésekben**; készletben van: mindenféle **hám, istráng, ostor, szij** stb. stb. Megrendelések pontosan és gyorsan ké- 2-3 szittetnek.

Javitások jutányosan eszközöltetnek!

Pontos kiszolgalat! - Jutányos árak!

Eladó uri ház és földbirtok.

Rimaszombatban egy 650 □ öl kiterjedésű telken épült kényelmes uri ház, beültetett gyönyörű gyümölcsös és diszkerttel, szabad kézből eladó.

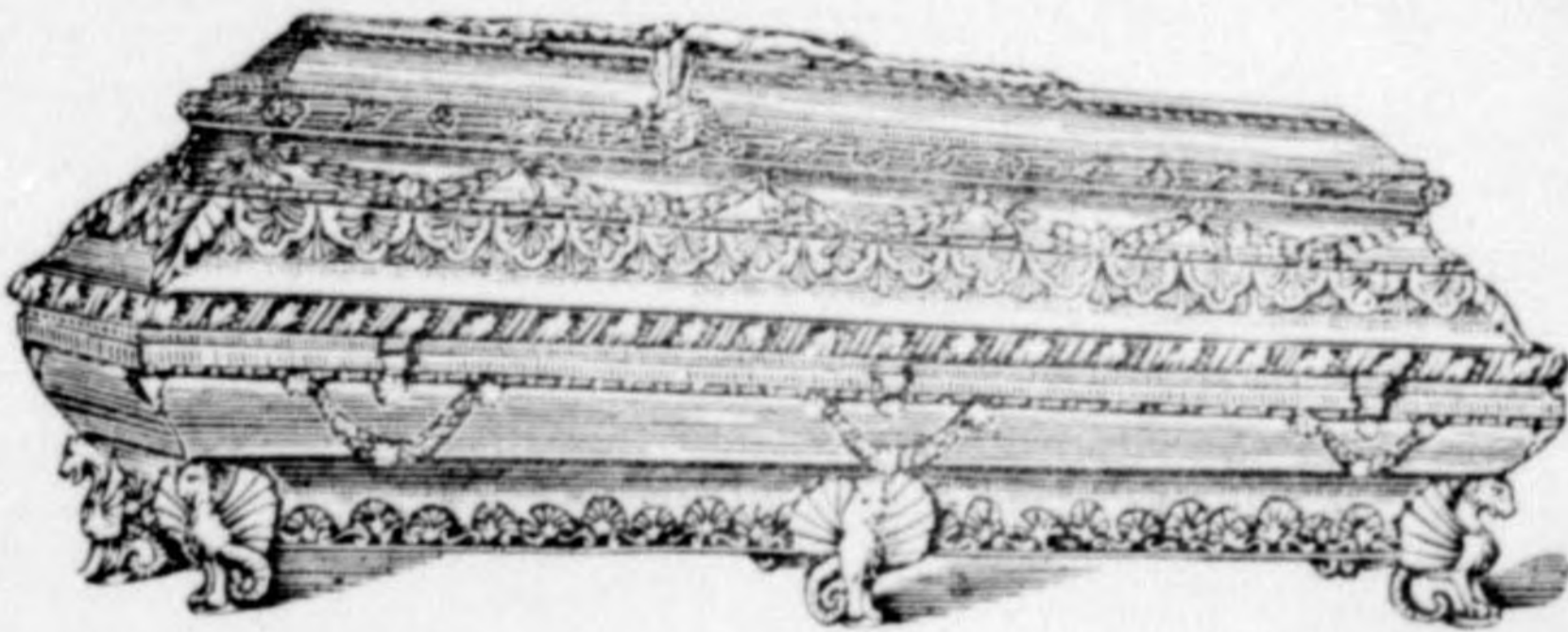
Gömörmegyében, a vasúti állomáshoz egy óra járásnyira egy 200 magyar holdas birtok, melynek fele szántó és kaszáló, másik fele pedig egy részében vágható, más részében pedig cserezhető erdő, ugyanezen tulajdonosnál eladó. 9-*

Czim: megtudható a kiadóhivatalban.

Értesítés.

Tisztelettel hozom tudomására Rimaszombat város és a vidék n. é. közönségének, hogy **45 év óta fennállott**

HOLLÓSY-féle temetkező-vállalatot

átvettem, azt ezentúl a régi név igénybe vételével, **Deák Ferencz-utca 24. sz. alatt Zsuffa Kálmán-féle** újonnan épült házban a saját nevem alatt fogom tovább vezetni. — Kérem eunélfogva mindazokat, kiknek kedves halottaik eltemetése osztályrészüll jut, ezen szomorú kötelességek teljesítésével engem megbízni. Elvállalok mindenféle temetkezést és az ezzel járó összes teendőket.

Tartok raktáron mindenféle nagyságban és kivitelben **érc- és fakoporsót, szemfedőt, sirkoszorút, koszoruzsalagot, készítették gyászjelentéseket, ravatalozást** stb. mérsékelt áron a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.

A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri 28-*

ZAWADZKY EDE

Rimaszombat, (Deák Ferencz-u. 24.)

Eladó ház.

Koháry-utca 30. sz. alatti ház, mely 4 szoba, nagy előszoba, konyha, kamara, s hozzátartozó mindenféle mellékhelyiségek, igen szép nagy kert gyümölcsfákkal, szabad kézből eladó. — Értekezni lehet özv. **Kalocsay Gyuláné** tulajdonossal. 2-4

Versenytárgyalási hirdetmény.

A **Putnoki hitelbank r.-t.** putnoki czég az 1912. év tavaszán kezdődően, Putnokon saját telkén **emeletes bérházat épít.** — A tervek megtekinthetők, esetleg lemásolhatók minden hétköznap délelőtt az intézet irodájában.

Az írásbeli zárt ajánlatok az intézet által adandó előirányzat alapján beadandók részletes költségvetés kapesán és a vállalati összeg 5 százalékának, mint kauczióknak egyidejűleges letételével **1912. évi január hó 20-ikáig.**

Kauczióul szolgálhat készpénz, vagy az igazgatóság által elfogadott értékpapír. A kauczió a szerződés aláírásakor 10 százalékra egészítendő ki.

Az ajánlatok közül az igazgatóság 1912. február hó 10-ig szabadon választ, vagy nem választ, s az el nem fogadott ajánlatok a kauczióval együtt nyomban visszaadtnak.

Az intézet által adott előirányzattól bár csak formailag is eltérő ajánlatok figyelembe nem vétetnek. 2-2

Putnok, 1911. december 28.

A Putnoki Hitelbank R.-T. Igazgatósága.

ELADÓ EMELETES HÁZ.

Rimaszombatban **Kossuth-u. 24. sz.** ház, melynek földszintjén **két bolthelyiség** és egy lakás, az emeleten pedig egy 4 szobás lakás van, a hozzátartozó mindenféle mellékhelyiségekkel szabad kézből eladó. — A vételár- és feltételek felől értekezni lehet ugyanott **Gondkievits Ferenczné** tulajdonossal. 21-*

Általános Bank Részv.-Társ. Losonczon

(Nógrád-megye.)

Postatakarékpénztári csekk számla 25664. szám.

:: Telefon számok: Losonczon 65.: Rimaszombatban 59. ::

HIRDETMEYNY.

Gömör-Kishonti részvényeseink kifejezett kívánságára tekintettel arra, hogy Rimaszombat környékén több mint 3000 darab részvényünk van elhelyezve, készséggel nyitottunk fiókot Rimaszombatban, mely saját házukban **Andrássy utczában** már meg is kezdte működését.

Midőn ezt becses tudomására hozzuk, mindenkit biztosítani kívánunk arról, hogy félretéve minden melléktekintetet és kizárólag csakis a pénzüzlet szigorú szabályai szerint akarunk eljárni.

Fiókkunkat a rimaszombati tekintetes kir. törvényszék 7808—1911. számú végzéssel következőkép jegyezte be, és pedig magyarul: „Általános Bank Részvénytársaság Fiókja Rimaszombatban“, németül: „Filiale der Allgemeinen Bank Actiens-Gesellschaft in Rimaszombat“ és tótul: „Všeobecná Banka účastinný spolok, filiálka v Rimaszombate (Rimavská Sobota)“.

Bankunk alaptőkéje 1 millió koronát, tartalékalapjaink kerek 130000 koronát és betétkönyvecskékre elhelyezett betétek ma már egy millió koronán felüli összeget tesznek.

A bank körébe és a takarékpénztári üzletbe eső mindennemű ügyletekkel kívánunk foglalkozni. Váltó- és jelzálogkölesönöket nyújtunk, idegen pénzeket, különösen amerikai dollárokat váltunk be, kifizetjük a bárkinek részére Amerikából érkezett pénzeket.

A takarékoságnak a nép között való előmozdítása céljából elfogadunk betéteket betéti könyvecskékre s ezek után a legjutányosabb kamatot fizetjük. 4 évi időtartamra elhelyezett pénz után 5%, 3 évre 475%, 2 évre 450%, 1 évre 425% és folyó időre 4% kamatot fizetünk; a tőkekamatadót is az intézet fizeti.

Fiókkunk vezetésével a következő urak bizattak meg:

Ifj. Takáts Dániel, a fiók igazgatója,

Valach János, pénztáros,

Sitár Iván, könyvelő.

Az összes ügyvédi teendők ellátásával dr. Zátareczky Adolf rimaszombati ügyvéd ur bizatott meg, a ki társaságunk házában lakik.

Tekintettel részvénytőkénk további felemelésére értesítjük a t. közönséget, hogy a mennyiben szintén részvényesünk is óhajtana válni, sziveskedjék fiókkunknál jelentkezni s ott minden részvény után 122 koronát és 1912. január 1 től számítható 6½% kamatot befizetni.

Pártfogásába ajánlva magunkat vagyunk teljes tisztelettel:

Általános Bank Részvénytársaság.

Dr. Bazovszky s. k., Kics Mikuscsák János s. k.

SOÓS GYULA és TÁRSA

temetkezési vállalata Rimaszombat.

Állandóan **nagy raktárt** tart **koporsókban** u. m. fa, utánzott és valódi ércben.

Szemfedőkben: tarlatán, bobinett, selyem-illusion és selyemgázban.

Halotti lepedőkben: cambrie, szatén, atlasz és noblesz-selymekben.

Sirkoszorukban: bámulatra méltó nagy választék.

Ajánlkozik temetések rendezésére ugy helyben mint vidéken a legegyszerűbb kivitelől a legdiszesebb kivitelig. 1-6

Gyászjelentések elkészítése és azoknak szétküldése csupán önköltségi áron számíttatik fel.